

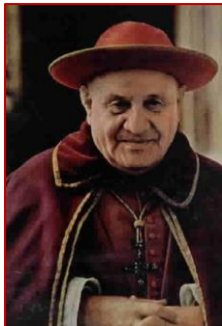

QUARESMA AMB JOAN XXIII

L'ITINERARI ESPIRITUAL DEL PAPA BO: D'ANGELO RONCALLI A SANT JOAN XXIII

4 CARDENAL: "OBEDIÈNCIA I PAU"

PATRIARCA DE VENÈCIA (1953-1958)

El 12 de gener de 1953 el papa Pius XII nomenà cardenal al nunci Angelo Giuseppe Roncalli i, tres dies més tard, el nomenà patriarca de Venècia. Seguint un antic privilegi, el president de la República Vincent Auriol imposà la birreta de purpurat al cardenal Roncalli a l'Elisi, i el govern francès li concedí la més alta condecoració nacional: la Gran Creu de la Legió d'Honor.

Després de vint anys de diplomàtic el cardenal patriarca Roncalli se sentia feliç de tornar a l'atenció pastoral de fidels. Amb 72 anys considerava que seria el seu últim càrrec eclesiàstic. Dos mesos després del seu nomenament es va traslladar a Venècia i en la seva primera homilia a la basílica de Sant Marc va exposar el seu programa pastoral als venecians. En ell mostrava el seu esperit de servei i testimoni d'amor filial, sense autoritarisme ni paternalisme.

Repeteixo el meu lema episcopal: Obediència i pau. El Sant Pare pot disposar de la meva humil persona en perfecta llibertat d'esperit. [...] Entre els cardenals, n'hi va haver de brivalls, com n'hi va haver de sants. Vull trobar-me entre aquests. [...] Vull ser el vostre germà, amable, proper, comprensiu. Em presento humilment a mi mateix. Com tots els altres d'aquí baix, gaudeixo d'una bona salut física i tinc un bon sentit que m'ajuda a veure aviat i amb claredat les coses. Amb una tendència a l' amor dels homes que em manté fidel a la llei de l'Evangelí, respectuós del meu dret i del dels altres, i que m'impedeix fer el mal a qui sigui; alentint-me en canvi a fer el bé a tothom. Vinc

de gent humil i vaig ser educat en una pobresa joiosa i beneïda, que té poques exigències i que afavoreix el florilegi de les virtuts més nobles i elevades i prepara les sublimes elevacions de la vida.

*La providència em va treure del meu poble natal i em va fer recórrer els camins del món a Orient i a Occident, apropant-me a gent de religió i d'ideologies diverses, en contacte amb problemes socials, arduos i amenaçadors, i conservant-me la calma i l'equilibri de la observació i de l'apreciació. **Sempre m'he preocupat**, excepte la fermesa dels principis del credo catòlic i de la moral, **més del que uneix que el que separa** i suscita contrastos. [...] No mirin al seu patriarca com un home polític o un diplomàtic: **busquin al sacerdot, el pastor d'ànimes, que exercita entre vosaltres el seu ofici en nom de nostre Senyor.** [...] En els pocs anys que em queden de vida, vull ser un pastor en la plenitud del terme.*

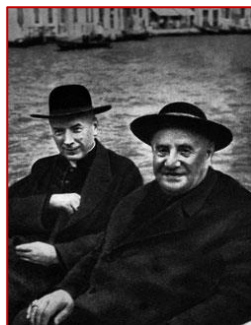
Reprenque la **visita pastoral** que no va poder acabar el seu

predecessor. Va visitar les cent parròquies i les moltes institucions i hospitals. Destacava en la seva senzillesa en la relació amb el clergat, religiosos i laics. Dedicava temps a les seves trobades quotidians amb la gent humil, al mig del carrer, amb els gondolers. Acudia a resar a la basílica y a impartir els sagraments. Visitava els malalts a casa i als hospitals, especialment als sacerdots ancians. Anava a la presó a trobar-se amb els presoners i rebia tant als representants dels treballadors de les drassanes de Porto Marghera com als personatges famosos que

visitaven Venècia. Convidava els venecians a ser exemple de riquesa en la vida cristiana i no només en l'art. No va comprar cap barca ni cap gòndola com era tradicional al patriarca de Venècia, sinó que utilitzava el transport públic.

El seu apostolat pastoral era seguit dia a dia amb gran interès a dins i a fora de la seva diòcesi. A Venècia deien d'ell: *Tota persona que es creua amb ell té la sensació que el patriarca la tracta de manera especial.*

Va ser assignat a les **congregacions per a l'Església Oriental, de Propaganda Fide i dels religiosos**. En la seva paraula i exemple seguia el testimoni del papa de la seva joventut, Pius X, canonitzat el 1954, presentant-lo com a model de pastor, ressaltant les reformes que va haver d'abordar en el seu temps, sense fer esment de la repressió antimodernista que atribuïa *als qui s'extralimitaren en les seves funcions*.

Va contactar amb el pare Riccardo Lombardi, promotor del Moviment per a un Món Millor, a qui havia conegut a França. Roncalli valorava aquesta experiència i, tot i que discrepava en alguns aspectes, va convidar Lombardi a impartir a Venècia un cicle de conferències.

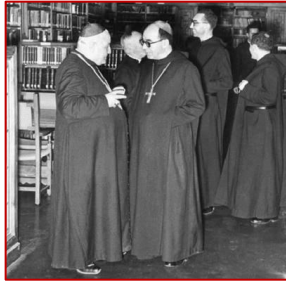
Davant la **problemàtica política i social** de l'època el cardenal Roncalli sempre mediava proposant la pau. Davant les eleccions aconsellava votar de manera útil *sobre candidats el programa i el passat assegurin i garanteixin el respecte a l'Església catòlica i la defensa dels drets del poble cristià*. Davant la revolució hongaresa de 1956 en contra del règim comunista i l'ocupació de Budapest per tancs soviètics, intervingué en defensa dels més febles fent una crida a col·laborar per a la seva reconstrucció. Va assistir a Venècia a un congrés socialista que llavors era marxista lloant els seus propòsits de justícia i pau: *Només és cristià aquell que treballa per la pau, encara que aquí puguin haver alguns que no siguin cristians. Per tant, a tots vosaltres, us dono la meua benedicció*.

A més de la seva gran tasca pastoral va realitzar alguns **viatges fora de la seva diòcesi**. Per delegació de Pius XII, el maig de 1956 presidia les celebracions a Fàtima i el març de 1958 va consagrar a Lourdes la basílica subterrània dedicada a sant Pius X.

Prèviament, el juliol de 1954, després de dirigir una peregrinació de la seva diòcesi a Lourdes, el cardenal Roncalli va perllongar el **seu viatge a Espanya**. Entre molts altres llocs va visitar la vall del Roncal (origen de

l'ascendència Roncalli?), Xavier, Loiola, Covadonga, Santiago de Compostel·la, Alba de Tormes (la tomba de santa Teresa de Jesús), Àvila, el Pilar de Saragossa,

Lleida, Manresa, Montserrat i Barcelona. A **Montserrat** mantingué una llarga

conversa amb l'abat Aureli Maria Escarré i s'adonà de la *extraordinària importància d'aquest monestir, lloc d'oració, d'estudi i d'art*. A Lleida visità el seminari diocesà i digué als seminaristes:

Amb el permís del vostre rector, us concedeixo dos dies de vacances.

El 1957 va convocar un **Sínode Diocesà** i treballava per l'acostament dels fidels a la Sagrada Escripura per tal de renovar la missió pastoral. Amb oració, homilies i xerrades continuava el seu **apostolat ecumènic**: *El camí per a la unió de les diferents esglésies cristianes és la caritat, poc observada per ambdues parts.*

Quan el 12 d'octubre de 1958 el cardenal Roncalli prenia el tren a Venècia per anar **al conclave** que hauria de designar el successor de Pius XII, iniciava l'última i definitiva etapa d'aquella llarga peregrinació que la Providència li marcava quan des Sotto il Monte aquell nen de nou anys que, per aprendre de lletra, havia de fer cada dia quilòmetres a peu fins a l'escola.

PENSAMENTS ESPIRITUALS

✓ La nostra vida és un pelegrinatge que ens porta d'un punt a l'altre de la terra. La fi del nostre viatge brilla des dalt: és el paradís per al qual hem estat creats. I els nostres anys, els anys de cadascú, s'esmunyen uns darrera els altres pels diversos camins que creuen el món habitat.

✓ Respon plenament al pla de la Providència divina que cadascú es perfeccioni a si mateix a través del seu treball diari. Quanta llum llança l'exemple de Natzaret on el treball és acceptat amb goig com a compliment de la voluntat divina!

